

Sygn. akt I ACz 291/13

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Wojciech Kościółek

Sędziowie: SA Barbara Górczanowska (spraw.)

SA Zbigniew Ducki

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2013 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **J. P. i P. N.**

przeciwko **A. K.**

o wyłączenie wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie Wydział IX Gospodarczy z dnia 18 września 2012 r., sygn. akt IX GC 186/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Powodowie J. P. i P. N. wnieśli o wyłączenie wspólnika A. K. ze spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i zawieszenie go w wykonywaniu jego praw udziałowych w spółce pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., wpisanej do rejestru przedsiębiorców, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa –Śródmieścia w Krakowie pod poz. Nr (...). Powodowie argumentowali, że pozwany podejmuje działania niełojalne i szkodliwe wobec spółki, prowadząc konkurencyjną działalność gospodarczą, przy wykonywaniu której wykorzystuje potencjał ekonomiczny i klientelę spółki (...). Nadto powodowie podnieśli, że pozwany paraliżuje działalność zgromadzenia wspólników spółki, odmawiając w nim udziału.

Pozwany A. K. na rozprawie w dniu 30 maja 2012r. uznał powództwo.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 18 września 2012r. w sprawie sygn. akt IX GC 186/12 Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział IX Sąd Gospodarczy zabezpieczył powództwo poprzez zawieszenie wspólnika A. K. w wykonywaniu jego wszystkich praw udziałowych w spółce pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

Sąd I instancji ustalił, że pozwany posiada 127 udziałów po 1.000,00 zł każdy o łącznej wartości 127 tysięcy złotych, co stanowi 1/3 udziałów w kapitale zakładowym spółki. Powodowie reprezentują pozostałe 2/3 kapitału zakładowego spółki. Oceniając zasadność wniosku w kontekście przesłanek art. 730¹ § 1 k.p.c., uznał Sąd Okręgowy, że zostały one przez powodów uwiarygodnione. Sąd I instancji argumentował, że powodowie przedstawili w sposób bardzo szczegółowy, a zarazem bardzo rzetelny opis działań i czynności pozwanego, które stanowią nie tylko naruszenie dobrych obyczajów, zasad ładu korporacyjnego, w tym zasady lojalności, która powinna cechować

stosunki pomiędzy wspólnikami spółki prawa handlowego, ale również naruszenie obowiązujących przepisów prawa. Pozwany zarejestrował własną działalność gospodarczą, po to, aby przejąć zlecenia na roboty, które miała spółka. Wykorzystał kontakty handlowe spółki, jej potencjał ekonomiczny i pozycje na rynku. Bojkotuje zwoływanie posiedzeń zgromadzenia wspólników przez co są trudności w jego prawidłowym zwołaniu Sąd I instancji uznał, że wystąpienie tych okoliczności łącznie w niniejszej sprawie sprawia, że roszczenie o wyłączenie pozwanego ze Spółki uzasadnione dążeniem do uchronienia Spółki przed kolejnymi bezprawnymi czynnościami pozwanego zostało uprawdopodobnione.

Sąd Okręgowy podzielił nadto stanowisko powodów o istnieniu interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, gdyż w niniejszej sprawie brak zabezpieczenia spowoduje, że ochrona uprawnionego udzielona w wyroku merytorycznym będzie nienależyta, jako udzielona zbyt późno, skoro w czasie trwania procesu pozwany może podjąć działania uniemożliwiające prawidłowe działanie spółki. Wskazał Sąd, że wniosek taki jest uzasadniony dotychczasowym działaniem pozwanego, który ostatnio nie zaakceptował porządku obrad na zgromadzeniu w dniu 14 czerwca 2012 roku, dotyczącego rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania zarządu z działalności spółki za rok 2011, podjęcia uchwały o podziale zysku, pokryciu strat, udzieleniu absolutorium. Pozwany nadto nadal kontynuuje działalność konkurencyjną. W tej sytuacji w ocenie Sądu I instancji zasadne jest zawieszenie pozwanego w wykonywaniu praw udziałowych w spółce na czas trwania postępowania w przedmiocie wyłączenia go ze spółki.

Powyższe postanowienie w całości zaskarżył pozwany, zarzucając naruszenie art. 268 k.s.h. poprzez niedokonanie przez Sąd I instancji analizy przesłanek w tym przepisie przewidzianych, a to istnienia ważnych powodów dla zawieszenia wspólnika w wykonywaniu jego praw udziałowych, naruszenie art. 730¹ § 3 k.p.c. i art. 731 k.p.c. poprzez udzielenie zabezpieczenia, które prowadzi do wykluczenia pozwanego ze spółki jeszcze przed wydaniem wyroku w sprawie, nadto błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że strona powodowa uprawdopodobniła okoliczności, uzasadniające udzielenie zabezpieczenia, jak również naruszenie art. 365 k.p.c. poprzez uwzględnienie wniosku o udzielenie zabezpieczenia w oparciu o te same okoliczności, które uprzednio stanowiły podstawę prawomocnego oddalenia wniosku na mocy postanowienia tegoż Sądu z dnia 30 maja 2012r.

W odpowiedzi na zażalenie powodowie wnieśli o jego oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów zwrotu kosztów zastępstwa procesowego postępowania, wywołanego wniesionym zażaleniem.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie pozbawione jest uzasadnionych podstaw.

Rację wprowadzić ma pozwany, gdy podnosi, że podstawą prawną zabezpieczenia powództwa o wyłączenie wspólnika ze spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest regulacja zawarta w art. 268 k.s.h., który wskazuje, iż w celu zabezpieczenia powództwa Sąd może, z ważnych powodów, zawiesić wspólnika w wykonywaniu jego praw udziałowych w spółce. Nie oznacza to jednak, że Sąd rozpoznając wniosek, nie bada kwestii uprawdopodobnienia roszczenia i interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia, które dodatkowo w zakresie zabezpieczenia powództwa o wyłączenie wspólnika ze spółki obwarowane są zaistnieniem ważnych powodów w rozumieniu art. 268 k.s.h.

Jak podkreśla się w doktrynie regulacja zawarta art. 268 k.s.h. ze względu na użycie sformułowania „ważne powody” stanowi szczególny przypadek zabezpieczenia powództwa. Zaakcentowanie przez ustawodawcę „ważności” tych powodów wynika ze świadomości doniosłości skutków prawnych zabezpieczenia, które polegają na czasowym pozbawieniu wspólnika w okresie zawieszenia członkostwa jego uprawnień korporacyjnych, związanych z udziałem członkowskim (zob. A. Kidyba, Komentarz aktualizowany do art. 268 Kodeksu spółek handlowych, Lex 2012). W doktrynie wskazuje się, że takim ważnym powodem (zob. A. Szumański, Wyłączenie kilku wspólników spółki z o.o. przez jednego wspólnika większościowego, Prawo Spółek 2007, nr 4, s. 8) jest trwały konflikt wspólników, który prowadzi do paraliżu funkcjonowania spółki wskutek niemożliwości podejmowania uchwał przez zgromadzenie wspólników, a tę okoliczność podkreślali powodowie we wniosku.

Odnosząc tę uwagę do niniejszego postępowania należy stwierdzić, że nieuczestniczenie pozwanego w nadzwyczajnych zgromadzeniach wspólników, którą to okoliczność pozwany w odpowiedzi na pozew i w zażaleniu przyznaje, paraliżuje w świetle postanowienie XV ust. 3 umowy spółki z o.o. (k. 19) możliwość skutecznego działania zgromadzenia wspólników, gdyż dla ważności uchwał zgromadzenia potrzebna jest obecność wspólników, reprezentujących ponad 2/3 kapitału zakładowego, co bez uczestnictwa pozwanego nie jest możliwym. Pozwany w zażaleniu podnosi, że nie można mu czynić zarzutu z faktu nieuczestniczenia w zgromadzeniach wspólników, gdyż wspólnik nie ma prawnego obowiązku uczestniczenia w takim zgromadzeniu. Powodowie z kolei wskazują na brak lojalności w zachowaniu pozwanego, zarzucając mu dążenie do likwidacji spółki poprzez doprowadzenie do paraliżu jej działalności. Wskazuje to na istnienie konfliktu, który wskutek braku możliwości podejmowania ważnych uchwał przez nadzwyczajne zgromadzenie wspólników może doprowadzić do degradacji gospodarczej spółki.

Zgodzić także należy się z dokonaną przez Sąd I instancji oceną, że w sprawie występuje też interes prawny powodów w udzieleniu zabezpieczenia, który przejawia się w fakcie, że kontynuacja działalności spółki może być znacznie ograniczona, w sytuacji gdy trwały konflikt wspólników doprowadził do niemożności podejmowania uchwał przez nadzwyczajne zgromadzenie wspólników.

Zarzut naruszenia art. 730¹ § 3 k.p.c. nie znajduje uzasadnienia, gdyż wskazany sposób zabezpieczenia pozwoli na odblokowanie działalności spółki i jest zgodny z zasadą rządów większości nad mniejszością oraz zasadą proporcjonalności praw i wkładu (zob. A. Szumański, Wyłączenie kilku wspólników spółki z o.o. przez jednego wspólnika większościowego, Prawo Spółek 2007, nr 4, s. 8).

Nie jest także trafny zarzut naruszenia art. 731 k.p.c., gdyż zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem orzecznictwa i doktryny zakaz wynikający z art. 731 k.p.c. nie dotyczy zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych przez unormowanie praw i obowiązków stron na czas trwania postępowania w myśl art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2010 r. IV CSK 224/10, Jakubecki Andrzej (red.), Bodio Joanna, Demendecki Tomasz, Marcewicz Olimpia, Telenga Przemysław, Wójcik Mariusz P. Komentarz aktualizowany do ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego, LEX/el., 2012).

Nie może odnieść skutku zarzut naruszenia art. 365 k.p.c. Istota uregulowanej w art. 365 § 1 k.p.c. mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia polega na tym, że wymienione w nim podmioty powinny mieć na względzie fakt wydania prawomocnego orzeczenia i jego treść. Nie oznacza to jednak, że Sąd, w przypadku złożenia kolejnego wniosku o udzielenie zabezpieczenia, zobligowany jest do jego oddalenia, pomimo wystąpienia nowych okoliczności. Z taką zaś sytuacją mamy do czynienia na gruncie niniejszej sprawy, skoro pozwany pomimo uznania powództwa na rozprawie w dniu 30 maja 2012r. i zapewnień, że konfliktowa sytuacja pomiędzy wspólnikami nie przekłada się na działalność spółki, de facto działalność tę paraliżuje, odcinając się od udziału w nadzwyczajnych zgromadzeniach wspólników.

Z uwagi na powyższe wobec braku podstaw do uwzględnienia wniosków zażalenia, orzeczono jak w sentencji na mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.